

submitted for obtaining EU financial contribution

Annex II: Control programme – Reduction of prevalence of Salmonella serotypes in certain poultry populations

Member States seeking an EU financial contribution for national programmes for eradication, control and surveillance of animal diseases and zoonosis shall submit online this document completely filled out by the 31 May of the year preceding its implementation (part 2.1 of Annex I to the Single Market Programme Regulation).

If encountering difficulties:

- concerning the information requested, please contact HADEA-VET-PROG@ec.europa.eu.
- on the technical point of view, please contact SANTE-BI@ec.europa.eu, include in your message a printscreen of the complete window where the problem appears and the version of this pdf:

Protection of Your Personal Data:

For consultation about the processing and the protection of your personal data, please click to follow this link

[Privacy Statement](#)

Instructions to complete the form:

- 1) You can attach documents (.docx, .xlsx, .pdf, etc) to complete your report.
Using the button "Add attachments" on the last page of the form.
- 2) Before submitting this form, please use the button "Verify form"(bottom right of each page).
If needed, complete your pdf document as indicated.
- 3) When you have finished completing this pdf document, save it on your computer.
- 4) Verify that your internet connection is active and then click on the "Submit notification" button and your pdf document will be sent to our server. A submission number will appear on your document.
Save this completed document on your computer for your record.
- 5) For simplification purposes you are invited to submit multi-annual programmes.
- 6) You are invited to submit your programmes in English.

Document version number: 2022 1.0

Member state : POLSKA

Disease Salmonella

Animal population Breeding flocks of Turkeys

This program is multi annual :

Request of Union co-financing from beginning :

1. Contact data

Name Phone

Email Your job type within the CA :

Submission Date

06/12/2022 11:16:17

Submission Number

1670321779155-19095

Breeding flocks of Turkeys

A. Technical information

By submitting this programme, the Member State (MS) attests that the relevant provisions of the EU legislation will be implemented during its entire period of approval, in particular:

- Regulation (EC) No 2160/2003 on the control of *Salmonella* and other specified food-borne zoonotic agents,
- Regulation (EU) No 1190/2012 concerning a Union target for the reduction of *Salmonella* Enteritidis and Typhimurium in flocks of turkeys,
- Regulation (EC) No 1177/2006 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 as regards requirements for the use of specific control methods in the framework of the national programmes for the control of *Salmonella* in poultry.

As a consequence, the following measures will be implemented during the whole period of the programme:

1. Aim of the programme

It is to implement all relevant measures in order to reduce the maximum annual percentage of flocks of breeding turkeys remaining positive to *Salmonella* Enteritidis (SE) and *Salmonella* Typhimurium (ST)(including the serotypes with the antigenic formula I,4,[5],12:i:-)('Union target') to 1% or less.

However, for MS with less than 100 flocks of adult fattening turkeys, the Union target shall be that annually no more than one flock of adult fattening turkeys may remain positive.

yes

no

if no, please explain

YES
Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, państwa członkowskie Unii Europejskiej ustanawiają krajowe programy zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia. Celem programu zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu unijnego, który w odniesieniu do stad

Breeding flocks of Turkeys

indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1190/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium* w stadach indyków zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 340 z 13.12.2012, str. 29), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1190/2012”, i dotyczy następujących serotypów *Salmonella*:

1) *Salmonella Enteritidis*,

2) *Salmonella Typhimurium*, w tym jednofazowej *Salmonella Typhimurium* o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-

- zwanych dalej „serotypami *Salmonella* objętymi programem”.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003 cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 584/2008 z dnia 20 czerwca 2008 r. wykonującym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania *Salmonelli enteritidis* i *Salmonelli typhimurium* u indyków (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 3) został ustanowiony na okres trzyletni trwający do końca 2012 r. Od 2013 r. programy zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych są realizowane w państwach członkowskich dla osiągnięcia celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu nr 1190/2012.

Cel określony w rozporządzeniu nr 1190/2012 będzie realizowany przez obowiązkowe badania wszystkich stad indyków hodowlanych objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003. W przypadku gdy w próbkach pobranych urzędowo zostanie wykryty serotyp *Salmonella* objęty programem mającym na celu zwalczanie tych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych, program ten przewiduje likwidację zakażonego stada, unieszkodliwienie zwłok indyków padłych lub zabitych, zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt z nich wylęgniętych, zniszczenie lub zagospodarowanie pasz, materiałów ściółkowych, odchodów i innych przedmiotów oraz przeprowadzenie oczyszczania i odkażania. Istotne dla osiągnięcia celu jest stosowanie przez hodowców zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w stadach indyków hodowlanych.

Cel unijny zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad indyków hodowlanych w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej dorosłych stad, w których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w odniesieniu do *Salmonella Enteritidis* i *Salmonella Typhimurium* do 1% lub poniżej tej wartości.

Ponadto cel programu będzie obejmował również określenie systemów badawczych koniecznych do sprawdzenia, czy cel został osiągnięty oraz do sprawdzenia postępów w realizacji celu unijnego.

Zgodnie z ust. 4.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 na potrzeby sprawozdawczości mającej na celu weryfikację celu unijnego przyjmuje się następującą definicję stada zakażonego: „dorosłe stado indyków hodowlanych, w którym w wyniku pobrania próbek w ramach programu wykryto w jednej próbce lub większej ich liczbie *Salmonella Enteritidis* lub *Salmonella Typhimurium* (inne niż szczepy szczepionkowe, ale z uwzględnieniem jednofazowych szczepów o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-)”.

Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad indyków hodowlanych, doprowadzi do przerwania drogi pionowej przenoszenia zakażenia pałeczkami *Salmonella*.

Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia. Nie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, państwa członkowskie Unii Europejskiej ustanawiają krajowe programy zwalczania w odniesieniu do

Breeding flocks of Turkeys

każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia.

2. Geographical coverage of the programme

The programme will be implemented on the **whole territory** of the Member State.

yes

no

if no, please explain

YES

Program będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Flocks subject to the programme

	Total number of flocks of breeding turkeys in the MS	Number of flocks with at least 250 adult breeding turkeys	Number of flocks where FBO sampling shall take place	Number of flocks where official sampling will take place
Rearing flocks	42		42	0
Adult flocks	178	178	178	178

NB : All cells shall be filled in with the best estimation available.

Comments (max. 32000 chars) :

W stadach indyków hodowlanych próbki do badań będą pobierane rutynowo z inicjatywy hodowcy, tj. przez hodowcę lub osobę przez niego wyznaczoną i na jego koszt, od:

- 1) piskląt jednodniowych;
- 2) indyków mających cztery tygodnie życia;
- 3) indyków na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przeniesieniem do jednostki produkcyjnej;
- 4) indyków w okresie nieśności - co trzy tygodnie.

Powyższy harmonogram jest zgodny z minimalnymi wymaganiami w zakresie pobierania próbek opisanymi w załączniku do rozporządzenia nr 1190/2012.

Pobieranie próbek będzie się odbywało na zasadach określonych w załączniku do rozporządzenia nr 1190/2012.

W programie mają zastosowanie wymagania określone w części C i E załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Zgodnie z ust. 1 część C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 środki ustanowione w ust. 3-5 część C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 będą stosowane w przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia

Breeding flocks of Turkeys

przez podmiot działalności nadzorowanej, serotypów *Salmonella* objętych programem.

4. Notification of the detection of target *Salmonella* serovars

A procedure is in place which guarantees that the detection of the presence of the relevant *Salmonella* serotypes during sampling at the initiative of the food business operator (FBO) is notified without delay to the competent authority by the laboratory performing the analyses. Timely notification of the detection of the presence of any of the relevant *Salmonella* serotypes remains the responsibility of the food business operator and the laboratory performing the analyses.

yes

no

if no, please explain

YES
Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego miejscowo dla lokalizacji stada. Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada. Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii. Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przekazują sprawozdanie dotyczące tych badań na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii. Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań.

Additional comment:

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem zwalczania po powzięciu tego podejrzenia lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w stadzie kur hodowlanych gatunku *Gallus gallus*. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej, Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Breeding flocks of Turkeys

5. Biosecurity measures

FBOs have to implement measures to prevent the contamination of their flocks.

yes

no

if no, please explain; if yes, describe the biosecurity measures that shall be applied, quote the document describing them (if any) and attach a copy (max. 32000 chars) :

YES

Wymagania dotyczące zasad bioasekuracji określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 768).

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem, zakład drobiu zobowiązany jest do:

- 1) wyłożenia przed wjazdem na teren gospodarstwa mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym lub zainstalowania niecek wypełnionych środkiem odkażającym, lub zastosowania innych urządzeń w celu zapewnienia skutecznej dezynfekcji kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa;
- 2) wyłożenia przed wejściem do poszczególnych budynków mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym;
- 3) stosowania zasady „cały indycznik pełen lub cały indycznik pusty”;
- 4) zapewnienia odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 5) stosowania prawidłowej obsady indycznika;
- 6) utrzymywania w jednym indyczniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- 7) izolacji poszczególnych indyczników przez zapewnienie osobnej obsługi, żywienia i narzędzi;
- 8) prowadzenia i przechowywania przez okres 12 miesięcy rejestru wykonywanych czynności mycia, odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

Budynki, w których są utrzymywane indyki, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w zakładzie drobiu;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem: „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być często usuwane z pomieszczeń, tak aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody, i nie powinny być składowane w bezpośrednim sąsiedztwie kurnika w sposób niezabezpieczony przed dostępem dzikiego ptactwa.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem indyków powinny:

- 1) przy obsłudze każdego stada używać osobnego kompletu odzieży ochronnej;
- 2) stosować środki higieny osobistej, w tym regularnie myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściu do budynków, w których są utrzymywane kury nioski oraz przechowywane pasza lub ściółka, oraz czyścić i odkażać odzież ochronną;

Breeding flocks of Turkeys

- 3) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 4) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz znajomości możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

Transport indyków powinien odbywać się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/WE i 93/119/WE oraz rozporządzenie WE nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.).

Transport do zakładu drobiu powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem indyków przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

Bezpośrednio po rozładunku indyków w zakładzie drobiu albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

Środki obowiązujące w zakładach drobiu w zakresie bezpieczeństwa biologicznego są określone w:

- 1) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych;
- 2) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej;
- 3) rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 768).

6. Minimum sampling requirements for food business operators (FBO):

The EU minimum requirements for FBO sampling are as follows:

- Rearing flocks: at day-old, at four weeks of age, two weeks before moving to laying phase or laying unit
- Adult flocks: Every third week during the laying period at the holding or at the hatchery (only at the holding for flocks producing hatching eggs intended for trade within the union). The last sampling session takes place within three weeks before slaughter.

yes

no

Breeding flocks of Turkeys

If the EU target is achieved for more than 2 consecutive calendar years in the whole member state, the CA has accepted to implement the derogation of point 2.1.(a).(iv) of Annex to Regulation (EU) No 1190/2012 and therefore the EU minimum requirements for FBO sampling frequency at the holding on adult flocks is every four weeks. However the CA may decide to keep or revert to a three week testing interval in the case of detection of the presence of the relevant Salmonella serotypes in a breeding flock on the holding and/or in any other case deemed appropriate by the CA.

yes

no

If no please explain. Indicate aso 1)if additional FBO sampling going beyond EU minimum requirements is performed (to be described) 2) who is taking the official samples

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w zakładzie drobiu.

Pobieranie próbek w stadzie indyków hodowlanych z inicjatywy hodowcy, zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w budynku inwentarskim, w którym będą utrzymywane, zgodnie z następującymi zasadami:

a. próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

b. wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pulowane w laboratorium w 1 próbkę) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub

c. pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbkę;

2) u indyków:

a. w czwartym tygodniu życia,

b. na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj przez indyki lub przed ich przeniesieniem do jednostki produkcyjnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010,

c. w okresie nieśności co trzy tygodnie w stadzie, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Zgodnie z ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 ostatnie pobranie próbek w stadach indyków hodowlanych odbywa się w okresie 3 tygodni przed przemieszczeniem indyków do rzeźni.

Zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 wyniki badań laboratoryjnych próbek muszą być znane przed przemieszczeniem indyków do rzeźni.

Koszt pobrania, transportu oraz badania laboratoryjnego ww. próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt hodowca jest obowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Hodowca przedkłada w formie pisemnej lub za pośrednictwem platformy ePUAP właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o wstawieniu do kurnika nowego stada indyków hodowlanych, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia, oraz harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu akceptacji tego harmonogramu przez powiatowego lekarza weterynarii.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

Breeding flocks of Turkeys

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia oraz liczby sztuk indyków, ich wieku);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli zakładów drobiu oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

Częstotliwość rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b pkt i oraz iii załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Zgodnie z ust. 2.1 lit. b pkt iv załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii powinno zastąpić jedno pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata zawiera koszty:

- 1) badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (t.j.Dz. U. z 2013 r. poz. 388);
- 2) dojazdu związanego z pobraniem próbek i dowozu próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej użytych do badań laboratoryjnych.

Additional comment:

Produkcja indyków hodowlanych w Polsce stanowi marginalny odsetek i nie stanowi istotnego obciążenia dla IW w zakresie urzędowego nadzoru stąd nie stosuje się derogacji.

7. Samples are taken in accordance with provisions of point 2.2 of Annex to Regulation (EU) No 1190/2012

yes

no

If no, please explain.

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w zakładzie drobiu, zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, pobieranie próbek przeprowadza się:

Breeding flocks of Turkeys

- 1) u piskląt jednodniowych w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w budynku inwentarskim, w którym będą utrzymywane, zgodnie z następującymi zasadami:
- a. próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub
  - b. wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pulowane w laboratorium w 1 próbce) – w przypadku pojemników bez wyściółki, lub
  - c. piskląta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbce;
- 2) u indyków:
- a. w czwartym tygodniu życia,
  - b. na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj przez indyki lub przed ich przeniesieniem do jednostki produkcyjnej, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010,
  - c. w okresie nieśności co trzy tygodnie w stadzie, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.
- Zgodnie z ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 ostatnie pobranie próbek w stadach indyków hodowlanych odbywa się w okresie 3 tygodni przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. Zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 wyniki badań laboratoryjnych próbek muszą być znane przed przemieszczeniem indyków do rzeźni.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia oraz liczby sztuk indyków, ich wieku);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu próbkobrania oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli zakładów drobiu oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

Częstotliwość rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b pkt i oraz iii załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Zgodnie z ust. 2.1 lit. b pkt iv załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii powinno zastąpić jedno pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

Breeding flocks of Turkeys

8. Specific requirements laid down in Annex II.C of Regulation (EC) No 2160/2003 will be complied with where relevant (due to the presence of SE or ST (including monophasic ST 1,4,[5],12:i:-), all birds of infected reading or adult flocks are slaughtered or killed and destroyed, and all eggs are destroyed or heat treated):

yes

no

If no, please explain. If yes, indicate if birds are slaughtered or killed and destroyed and if eggs are destroyed or heat treated (max. 32000 chars) :

YES

Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, hodowca:

- 1) zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawia indyki w miejscu ich stałego utrzymywania i nie wprowadza tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwia osobom postronnym dostęp do budynków inwentarskich lub miejsc, w których znajdują się indyki podejrzane o zakażenie pałeczkami Salmonella objętymi programem lub zwłoki tych indyków;
- 4) wstrzymuje się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa, jaj wylęgowych, zwłok indyków, a także odchodów pochodzących od tych indyków oraz paszy, materiałów ściółkowych i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków;
- 5) udziela powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella lub zakażenia pałeczkami Salmonella lub źródeł Salmonella, lub źródeł zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem, lub dla zapobiegania szerzeniu się tej choroby lub zakażenia;
- 6) udostępnia indyki do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udziela pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 7) udostępnia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentację dotyczącą stada indyków hodowlanych, w szczególności dokumentację potwierdzającą zakup piskląt, materiałów ściółkowych i paszy oraz potwierdzającą sprzedaż indyków i jaj, a także dokumentację związaną z ewidencją leczenia;
- 8) podejmuje działania mające na celu podniesienie poziomu bioasekuracji w zakładzie drobiu.

W wyjątkowych przypadkach, gdy istnieją powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), powiatowy lekarz weterynarii może pobrać próbki do badania po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia próbek podczas pobierania próbek przez hodowcę;
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania;
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie;
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania Salmonella spp. w gospodarstwie.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

W przypadku podejrzenia zastosowania przez hodowcę środków drobnoustrojowych lub inhibitorów

Breeding flocks of Turkeys

wzrostu bakterii, powiatowy lekarz weterynarii może pobrać dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego indycznika na terenie gospodarstwa w następujący sposób: losowo wybiera się do 5 sztuk drobiu z każdego indycznika, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek od większej liczby sztuk drobiu.

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku, o którym mowa powyżej:

1) nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) izolację drobiu znajdującego się w zakładzie drobiu w poszczególnych indycznikach,
- b) zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze oraz przed wejściami do indyczników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren zakładu drobiu i wyjazdami z niego,
- c) wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczonego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do pałeczek Salmonella;

2) zakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) wywożenia jaj wylęgowych z zakładu drobiu, z wyłączeniem wywozu jaj wylęgowych niepoddanych inkubacji bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,
- b) przemieszczania drobiu z zakładu drobiu i do zakładu drobiu oraz ze stada i do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni; w przypadku przemieszczania drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem Salmonella objętego programem w celu poddania ubojowi w rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o jego pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów Salmonella objętych programem lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii,
- c) stosowania w stadzie produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella,
- d) wywożenia z zakładu drobiu - bez jego zgody - mięsa, zwłok drobiu, odchodów pochodzących od drobiu i ściółki oraz przedmiotów znajdujących się w kurniku lub w innym miejscu utrzymywania drobiu. Środki, o których mowa w pkt 1 i 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii lub stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) nakazuje:

- a) niezwłoczny ubój wszystkich sztuk indyków hodowlanych z zakażonego stada lub
- b) niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk indyków hodowlanych z zakażonego stada i unieszkodliwienie zwłok wszystkich padłych i zabitych indyków, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych

Breeding flocks of Turkeys

pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,

c) zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt z nich wylęgniętych,

d) zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie przy zastosowaniu środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek Salmonella – w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności pałeczek Salmonella,

e) zniszczenie lub zagospodarowanie materiałów ściółkowych, odchodów i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami Salmonella, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009,

f) dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, budynków, w których były przetrzymywane indyki ze stada zakażonego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa w lit. a–e,

g) podjęcie przez hodowcę działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w zakładzie drobiu, o których mowa w ust. 2.1;

2) zakazuje przemieszczania indyków z zakażonego stada z zakładu drobiu i do zakażonego stada w zakładzie drobiu oraz ze stada do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że indyki przed zakończeniem tuczu, na wniosek hodowcy, zostaną przemieszczone bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań, o których mowa w ust. 3.1.3, powiatowy lekarz weterynarii, stosownie do art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych w zakładzie drobiu we wszystkich stadach, bez względu na wiek utrzymywanych indyków, w sposób określony w ust. 2.2.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010;

3) przeprowadza badania laboratoryjne paszy i wody z ujęć własnych zakładu drobiu w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie indyków hodowlanych, koszty:

1) oczyszczenia i odkażenia budynków, w których był utrzymywany drób ze stada indyków hodowlanych zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu;

2) podjęcia działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w zakładzie drobiu

– są ponoszone przez hodowcę.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu drobiu, w którym stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem, powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładów wylęgu drobiu, do których przemieszczono jaja wylęgowe ze stada indyków hodowlanych zakażonych serotypem Salmonella objętym programem. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu wylęgu drobiu, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych oraz piskląt z nich wylęgniętych, znajdujących się w tym zakładzie wylęgu drobiu i pochodzących ze stada indyków hodowlanych zakażonego serotypem Salmonella objętym programem. Zniszczenie przeprowadza się

Breeding flocks of Turkeys

zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009 oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 rozporządzenia nr 1069/2009.

9. If birds from flocks infected with SE or ST are slaughtered, please describe the measures that shall be implemented by the FBO (i.e. the farmer) and the CA to ensure that fresh poultry meat meet the relevant **EU microbiological criteria** (row 1.28 of Chapter 1 of Annex I to Regulation (EC) No 2073/2005): absence of SE/ST in 5 samples of 25g:

Measures implemented by the FBO (max. 32000 chars) :

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje *Salmonella* Enteritidis i *Salmonella* Typhimurium jako kryterium bezpieczeństwa żywności w świeżym mięsie drobiowym oraz pałeczki *Salmonella* spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odestkowanym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego hodowca jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla drobiu dodatnich wyników badań laboratoryjnych i wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym nieobjętych programem.

Mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada indyków hodowlanych, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem *Salmonella*, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:

- a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*, lub
- b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a;

Uboj indyków hodowlanych z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, w jakich tego rodzaju zwierzęta można poddać ubojowi;

Osoby pracujące w zakładzie drobiu powinny posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*.

Measures implemented by the CA (max. 32000 chars) :

Przesyłki do rzeźni indyków ze stada hodowlanego, które poddano badaniu przebojowemu na terenie gospodarstwa w tym indyków hodowlanych ze stada zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego

Breeding flocks of Turkeys

przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE.

W punkcie 4 świadectwa zdrowia, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku Salmonella;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku Salmonella;
- 3) stwierdzony serotyp Salmonella lub odpowiednią informację:
  - a) badanie dało wynik ujemny lub
  - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii lub
  - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Przy przemieszczaniu do rzeźni drobiu, który nie był badany zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 1190/2012 oraz w programie, w przypadku przeprowadzenia badania przedubojowego na terenie gospodarstwa pochodzenia, w pkt 4 świadectwa zdrowia zaznacza się fakt pochodzenia drobiu ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella.

W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie indyków hodowlanych stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem:

- 1) badanie przedubojowe indyków hodowlanych z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 ust 1-6 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych, (Dz. Urz. UE L 131 z 17.5.2019, str. 18—30), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”;

Mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada indyków hodowlanych, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:

- a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, lub
- b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a;

Przed wydaniem decyzji, o której mowa w pkt 2, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje, czy:

- a) rzeźnia posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju indyków hodowlanych z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do chłodni składowej lub zakładu przemysłowej obróbki, jeśli ma to zastosowanie. Procedury powinny

Breeding flocks of Turkeys

obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, miejsce jego przechowywania (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania i/lub obróbki eliminującej *Salmonella*, b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*. W przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski”;

- w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu dokonanie adnotacji, iż zostało ono otrzymane z drobiu pochodzącego ze stada, w którym badania środowiskowe wskazywały na obecność serotypu *Salmonella* objętego programem lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem *Salmonella* oraz musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella* w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski;

Przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą właściwego powiatowego lekarza weterynarii dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla chłodni składowej i/lub zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa. Podobnie, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej, informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa, jeśli ma to zastosowanie, i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa;

Przed wydaniem zgody, o której mowa w pkt 5, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej weryfikuje, czy podmiot prowadzący ten zakład posiada procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju indyków hodowlanych z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do zakładu przemysłowej obróbki, zlokalizowanego na terenie Polski. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa wprowadzonego, będącego na stanie chłodni i wychodzącego z chłodni, miejsce jego przechowywania i sposób zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania mięsa i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do obróbki eliminującej *Salmonella*. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej w drodze decyzji:

- a) zakazuje wprowadzania mięsa drobiowego do obrotu za wyjątkiem przewiezienia go do zlokalizowanego na terenie Polski zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*,
- b) nakazuje informowania go o zamiarze wysyłki tego mięsa do zakładu przetwórstwa,
- c) określa warunki składowania tego mięsa;

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek *Salmonella*, weryfikuje parametry zastosowanej obróbki pod kątem jej skuteczności dla wyeliminowania pałeczek *Salmonella* oraz zgodność ilości surowca wprowadzonego do zakładu przetwórczego oraz ilości surowca poddanego ww. obróbce.

Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań

Breeding flocks of Turkeys

laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie indyków hodowlanych, w kierunku serotypu pałeczek *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Środki, o których mowa w ust. 3.1–3.7, są stosowane bez naruszenia środków wskazanych w części C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 2 ust. 2 rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu.

Measures implemented by the CA (farm and slaughterhouse level)

as above

10.Laboratories in which samples (official and FBO samples) collected within this programme are analysed are accredited to ISO 17025 standard and the analytical methods for *Salmonella* detection is within the scope of their accreditation.

yes

no

If no, please explain.

YES

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą być badane również w laboratoriach innych niż wyżej wymienione, zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 1.7

Breeding flocks of Turkeys

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (<http://www.wetgiw.gov.pl>).

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych) zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Do próbek pobranych w ramach kontroli urzędowych przesyłanych do badań laboratoryjnych, dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek przesyłanych do badania laboratoryjnego hodowca jest obowiązany umieścić informacje zawierające co najmniej następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz adres posiadacza indyków oraz adresu gospodarstwa, jeśli jest inny niż adres hodowcy;
- 2) numer lub indywidualne oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu;
- 3) liczbę próbek oraz rodzaj pobranego materiału do badań;
- 4) datę i godzinę pobrania próbek oraz wysłania ich do laboratorium;
- 5) nazwę i rodzaj zastosowanej szczepionki w stadzie indyków hodowlanych oraz dat jej podawania;
- 6) stosowane środki przeciwdrobnoustrojowe i daty ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 7) imię i nazwisko osoby pobierającej próbki.

Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu pałeczek *Salmonella* innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”;
- 2) „*Salmonella* spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii”;
- 3) „*Salmonella* ... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów. Nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało informacji wymienionych powyżej w pkt 1-7,
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów określonych w załączniku do rozporządzenia Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku *Gallus gallus* (Dz. Urz. UE L 61 z 11.03.2010, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 200/2010”,
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań określonych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010

Breeding flocks of Turkeys

– laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku, gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach indyków hodowlanych”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii właściwego miejscowo dla lokalizacji stada.

Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada.

Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przekazują sprawozdanie dotyczące tych badań na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii. Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty *Salmonella* wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku badań. Spośród tych izolatów laboratoria przesyłają do krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w aspekcie chorób odzwierzęcych) jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp z każdego badanego stada wraz z kartą informacyjną lub – w przypadku gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny w celu wykonania badań potwierdzających.

Przesłane szczepy *Salmonella* są wykorzystywane w badaniach realizowanych zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/1729 z dnia 17 listopada 2020 r. w sprawie monitorowania i sprawozdawczości w zakresie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych oraz w sprawie uchylenia decyzji wykonawczej 2013/652/UE (Dz. Urz. UE L 387 z 19.11.2020, str. 8).

Na wniosek organów Inspekcji Weterynaryjnej laboratorium referencyjne przeprowadza sekwencjonowanie genomu przekazanych izolatów szczepów *Salmonella* oraz wykonuje analizę pokrewieństwa filogenetycznego w zakresie wskazanym przez wnioskujący organ Inspekcji Weterynaryjnej.

Additional comment:

Laboratoria urzędowe są poddawane w zakresie stosowanych metod badawczych regularnym badaniom porównawczym przeprowadzanym przez krajowe laboratorium referencyjne, a gdy brak jest takiej możliwości - przez krajowe lub wspólnotowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA. Procedura zatwierdzania innych laboratoriów, o których mowa w lit. d): laboratorium składa wniosek o zatwierdzenie, do którego dołącza kopię certyfikatu i zakresu akredytacji oraz opinię, do której dołącza się raport krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla kierunku badań. Ponadto kopię raportu z badań biegłości przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne.

Breeding flocks of Turkeys

Główny Lekarz Weterynarii zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, laboratorium ubiegające się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych.

Laboratorium, które uzyskało status laboratorium, zatwierdzenie:

1) bierze udział w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne, w terminach określonych w harmonogramie opracowanym przez to krajowe laboratorium referencyjne, a w przypadku, gdy nie ma takiego laboratorium referencyjnego - nie rzadziej niż raz na 4 lata w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA lub wspólnotowe laboratorium referencyjne;

2) poddaje się kontroli właściwego dla danego kierunku badań krajowego laboratorium referencyjnego.

Wykaz laboratoriów dostępny jest pod adresem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/system-laboratoriow-urzedowych>

11. The **analytical methods** used for the detection of the target *Salmonella* serovars is the one defined in Part 3.2 of the Annex of Regulation (EU) No 200/2010 i.e. Amendment 1 of EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. *'Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. -- Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage'*.

Serotyping is performed following the Kaufman-White-Le Minor scheme.

yes

no

If no please explain.

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych są określone w ust. 3.2–3.4 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Additional comment:

New ISO standard is implemented by laboratories as required by EURL (EN/ISO 6579-1:2017-04).

For samples taken on behalf of the FBO alternative methods if validated in accordance with the most recent version of EN/ISO16140 may be used.

yes

no

If no please explain.

Additional comment:

Alternatywne metody badania nie są wykorzystywane.

Breeding flocks of Turkeys

12. Samples are transported and stored in accordance with point 2.2.4 and 3.1 of the Annex to Regulation (EU) No 1190/2012. In particular, samples examination shall start in the laboratory within 48 hours following receipt and within 96 hours after sampling.

yes

no

If no please explain.

YES
W przypadku gdy:
1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało informacji wymienionych powyżej w pkt 1-7,
2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów określonych w załączniku do rozporządzenia Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku Gallus gallus (Dz. Urz. UE L 61 z 11.03.2010, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 200/2010”,
3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań określonych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010
– laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.
W przypadku, gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych”.
Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada.
Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

13. Please describe the **official controls at feed level** (including sampling).

Comments

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad indyków hodowlanych w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem zostały przewidziane w Krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i realizowanym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278) oraz art. 109 i 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych

Breeding flocks of Turkeys

w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, str. z późn. zm.).

Additional comment:

All feed business operators (including animal breeders) are obliged to be registered or approved by a Veterinary Inspection bodies, based on provisions of Regulation (EC) No. 183/2005.

Official controls of all FeBOs are based on the guidelines in the National Feed Control Plan, which is prepared at central level on the basis of results of previous controls, risk assessment and European Commission instructions. This document includes in the area of sampling: general principles, specific sampling plans, additional guidelines, risk analysis, type of tests to be carried out, interpretation of the results, etc. Also minimum frequency of controls is established by the General Veterinary Inspectorate on the basis of risk assessment and results of previous controls.

The frequency of official controls is determined on the basis of a risk assessment and relates to different activities in the feed sector (e.g. compound feed mills; traders, transport companies; farms, primary producers). As a rule, it is a minimum frequency and may be increased at any time by the district veterinary officer DVO. Depending on the type of business activity and the specificity of a given region/ province, it may be from 1 to even 30% of farms.

During official controls of the FeBO, the Veterinary Inspection authorities may use SPIWET checklists covering issues corresponding to the nature of the controlled entity's activity. Specimens of individual lists are available on the website administered by the General Veterinary Inspectorate. The different checklists cover issues relating to other issues and activities of operators in the feed sector (e.g. feed production; feed marketing; on-farm animal nutrition; feed labelling; functioning of HACCP-based systems, etc.).

Each time a non-compliance is found in feed, including the presence of Salmonella, DVO carry out an investigation to determine the source of the non-compliance and the route of distribution of the feed (the principle of one step back one step forward) and withdraw the non-compliant batches from the market. The feed that does not meet the requirements, depending on the result of the risk analysis, may be re-treated (e.g. subjected to a detoxification process, if possible to performed) or destroyed in dedicated rendering plants.

DVO activities also include a disinfection of all equipment, surfaces, containers, and transport vehicles used in the storage, transport or delivery of contested feed. In order to check that the measures were properly taken and effective, a decision is made to tests of feed samples from subsequent production batches. The feed operator is obliged to improve the supervision of the functioning of internal control procedures and to implement appropriate and effective corrective actions. Every FeBOs, in which violations of legal provisions have been found, are subject to increased supervision by the Veterinary Inspection.

According to national and community legal basis, feed may only be placed on the market and used if it is safe and it does not have a direct adverse effect on the environment or animal welfare. Feed business operators placing feed on the market shall ensure that the feed is sound, genuine, unadulterated, fit for its purpose and of merchantable quality. Moreover, FeBOs shall ensure that all stages of production, processing and distribution under their control are carried out in accordance with legislation, in

Breeding flocks of Turkeys

particular that they satisfy the relevant hygiene requirements. When feeding food-producing animals, farmers shall take measures and adopt procedures to keep the risk of biological, chemical and physical contamination of feed, animals and animal products as low as reasonably achievable. Thus, they need to comply also with specific microbiological criteria and to take measures or adopt procedures necessary to meet these targets.

14. Official controls at holding and flock level

- a. Please describe the official checks concerning the **general hygiene provisions** (Annex I of Regulation (EC) No 852/2004) including checks on biosecurity measures, and consequences in case of unsatisfactory outcome.

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia takiej działalności oraz określa katalog środków nadzoru.

Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym. Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia zakładu drobiu jest dozwolone po stwierdzeniu spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla danego rodzaju działalności, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii, wydając decyzję o spełnieniu wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny na całość prowadzonej działalności albo poszczególnym obiektom budowlanym, albo miejscu, w których ta działalność ma być prowadzona, albo też osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane, zgodnie z art. 7 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wymagań weterynaryjnych są obowiązane zapewnić wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem drobiu, pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania określonych zadań w imieniu Inspekcji, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Kompetencje w zakresie kontroli, oprócz prawa wstępu na teren, na którym jest prowadzona działalność nadzorowana, obejmują, stosownie do art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, uprawnienia do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych

Breeding flocks of Turkeys

lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje dające możliwość doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej zostały naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, może wydać jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

W przypadku niezastosowania się przez podmiot prowadzący działalność nadzorowaną do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji, w której rozstrzyga o zakazie prowadzenia dalszej działalności przez ten podmiot, i skreśla go z rejestru.

Additional coment:

Częstotliwość kontroli gospodarstw określana jest na podstawie analizy ryzyka przeprowadzanej przez powiatowego lekarza weterynarii, jednak kontrole nie mogą być rzadsze niż 1 raz na rok.

Szczegółowe regulacje zostały określone przepisami wewnętrznymi IW tj. Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.7.2020 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy zwalczaniu niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu, w tym przy realizacji przepisów rozporządzenia Rady nr 2160/2003 w odniesieniu do Krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu.

Breeding flocks of Turkeys

b. Routine official **sampling scheme**: EU minimum requirements are implemented i.e. official sampling are performed:

■ once a year, all flocks with at least 250 adult breeding turkeys between 30 and 45 weeks of age and in all holdings with elite, great grand parents and grand parent breeding turkeys; the competent authority may decide that this sampling may also take place at the hatchery; and

■ all flocks on holdings in case of detection of Samonella Enteritidis or Salmonella Typhimurium from samples taken at the hatchery (FBO or official samples), to investigate the origin of infection;

yes

no

If no, please explain. If yes, indicate 1)if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed, give a description of what is done 2)who is taking the official samples (max. 32000 chars) :

-

c. If confirmatory samples taken at the holding (after positive results at the hatchery, or suspicion of false positivity on FBO samples taken on the holding) are negative, please describe the measures taken:

Testing for antimicrobials or bacterial growth inhibitors (at least 5 birds per house) and if those substances are detected the flock is considered infected and eradication measures are implemented (annex II.C of Regulation (EC) No 2160/2003)

Other official samples are taken on the breeding flock; if positive, the flock is considered infected and eradication measures are implemented, if negative, all restrictive measures are lifted

Other official samples are taken on the progeny; if positive, the flock is considered infected and eradication measures are implemented, if negative, all restrictive measures are lifted

None of these measures

Comments - Describe also if any other measures are implemented(max. 32000 chars) :

W wyjątkowych przypadkach, gdy istnieją powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), powiatowy lekarz weterynarii może pobrać próbki do badania po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co

Breeding flocks of Turkeys

najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia próbek podczas pobierania próbek przez hodowcę;
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania;
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie;
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania *Salmonella* spp. w gospodarstwie.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

W przypadku podejrzenia zastosowania przez hodowcę środków drobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii, powiatowy lekarz weterynarii może pobrać dodatkowe próbki.

Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego indycznika na terenie gospodarstwa w następujący sposób: losowo wybiera się do 5 sztuk drobiu z każdego indycznika, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek od większej liczby sztuk drobiu.

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku, o którym mowa powyżej:

1) nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) izolację drobiu znajdującego się w zakładzie drobiu w poszczególnych indycznikach,
- b) zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze oraz przed wejściami do indyczników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren zakładu drobiu i wyjazdami z niego,
- c) wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczonego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do pałeczek *Salmonella*;

2) zakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) wywożenia jaj wylęgowych z zakładu drobiu, z wyłączeniem wywozu jaj wylęgowych niepoddanych inkubacji bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,
- b) przemieszczania drobiu z zakładu drobiu i do zakładu drobiu oraz ze stada i do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni; w przypadku przemieszczania drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem *Salmonella* objętego programem w celu poddania ubojowi w rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o jego pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii,
- c) stosowania w stadzie produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek *Salmonella*,
- d) wywożenia z zakładu drobiu - bez jego zgody - mięsa, zwłok drobiu, odchodów pochodzących od drobiu i ściółki oraz przedmiotów znajdujących się w kurniku lub w innym miejscu utrzymywania drobiu. Środki, o których mowa w pkt 1 i 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem.

Breeding flocks of Turkeys

- d. Article 2 of Regulation (EC) No 1177/2006 (**antimicrobials** shall not be used as a specific method to control *Salmonella* in poultry): please describe the official controls implemented (documentary checks, sampletaking) to check the correct implementation of this provision (at the holding and at the hatchery). For samples please describe the samples taken, the analytical method used, the result of the tests.

(max. 32000 chars):

Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu.

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia Komisji (W) nr 1177/2006:

1. Nie stosuje się środków zwalczających drobnoustroje jako szczególnej metody zwalczania salmonelli u drobiu.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 oraz z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w lit. a), b) i c) oraz w ust. 3 niniejszego artykułu, środki zwalczające drobnoustroje, dopuszczone zgodnie z art. 5 dyrektywy 2001/82/WE lub art. 3 rozporządzenia 726/2004/WE, mogą być stosowane w następujących wyjątkowych przypadkach:
  - a) drób z klinicznymi objawami zakażenia salmonellą mogącymi powodować niepotrzebne cierpienie; zakażone stada hodowlane, w przypadku, których stosuje się środki zwalczające drobnoustroje, w dalszym ciągu uważa się za zakażone salmonellą; należy podjąć stosowne środki w celu ograniczenia w możliwie najwyższym stopniu ryzyka rozprzestrzenienia się salmonelli w pozostałej części piramidy hodowlanej;
  - b) ocalenie cennego materiału genetycznego w stadach hodowlanych w celu stworzenia nowych stad wolnych od salmonelli, w tym „stad elitarnych”, stad zagrożonych ras oraz stad hodowanych w celach badawczych; od piskląt wylutych z jaj wylęgowych zebranych od drobiu leczonego środkami zwalczającymi drobnoustroje należy w okresie hodowli co dwa tygodnie pobierać próbki przy użyciu systemu mającego na celu wykrycie danej odmiany salmonelli na poziomie ufności 95 % przy chorobowości wynoszącej 1 %;
  - c) zezwolenie wydawane indywidualnie przez właściwy organ w celach innych niż zwalczanie salmonelli w stadach podejrzanych o zakażenie salmonellą, w szczególności w następstwie dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego wybuchu choroby wskutek przenoszenia przez żywność lub w następstwie wykrycia salmonelli w wylęgarni lub na terenie gospodarstwa; państwa członkowskie mogą jednak dopuścić leczenie bez uprzedniego uzyskania zezwolenia w sytuacjach nagłych, pod warunkiem pobrania próbek przez zatwierdzonego lekarza weterynarii zgodnie z jego definicją w art. 2 lit. g) rozporządzenia (WE) nr 854/2004 (7) oraz natychmiastowego zgłoszenia leczenia do właściwego organu; jeśli nie pobrano próbek zgodnie z przepisami niniejszego ustępu, stado uznaje się za zakażone salmonellą.
3. Stosowanie środków zwalczających drobnoustroje podlega zgłoszeniu właściwemu organowi oraz jest nadzorowane przez ten organ. Stosowanie tych środków powinno w miarę możliwości zawsze być

Breeding flocks of Turkeys

oparte na wynikach pobierania próbek bakteriologicznych oraz badania podatności.

W przypadku podejrzenia zastosowania przez hodowcę środków drobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii, powiatowy lekarz weterynarii może pobrać dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego indycznika na terenie gospodarstwa w następujący sposób: losowo wybiera się do 5 sztuk drobiu z każdego indycznika, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek od większej liczby sztuk drobiu.

Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku, o którym mowa powyżej:

1) nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) izolację drobiu znajdującego się w zakładzie drobiu w poszczególnych indycznikach,
- b) zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze oraz przed wejściami do indyczników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren zakładu drobiu i wyjazdami z niego,
- c) wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczonego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do pałeczek *Salmonella*;

2) zakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) wywożenia jaj wylęgowych z zakładu drobiu, z wyłączeniem wywozu jaj wylęgowych niepoddanych inkubacji bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,
  - b) przemieszczania drobiu z zakładu drobiu i do zakładu drobiu oraz ze stada i do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni; w przypadku przemieszczania drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem *Salmonella* objętego programem w celu poddania ubojowi w rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o jego pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii,
  - c) stosowania w stadzie produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek *Salmonella*,
  - d) wywożenia z zakładu drobiu - bez jego zgody - mięsa, zwłok drobiu, odchodów pochodzących od drobiu i ściółki oraz przedmiotów znajdujących się w kurniku lub w innym miejscu utrzymywania drobiu.
- Środki, o których mowa w pkt 1 i 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem.

Additional comment:

Ponieważ badanie próbek w kierunku *Salmonella* oraz w kierunku obecności substancji hamujących prowadzone jest równoległe z tych samych próbek, to i badanie próbek pobranych z podejrzenia jest prowadzone równoległe w obu kierunkach na raz.

Metodyka analizy opracowana została przez Krajowe Laboratorium Referencyjne ds. Salmonelloz w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

15. *Salmonella* vaccination

Breeding flocks of Turkeys

Voluntary

Compulsory

Forbidden

Use of *Salmonella* vaccines is in compliance with provisions of Article 3 of Regulation (EC) No 1177/2006.

Comments - If performed please describe the vaccination scheme (vaccines used, vaccines providers, target flocks, number of doses administered per bird, etc) (max. 32000 chars) :

Szczepienia są dobrowolne i są prowadzone na koszt hodowców.

16. System for **compensation to owners** for the value of their birds slaughtered or culled and the eggs destroyed or heat treated.

Describe the system for compensation to owners. Indicate how improper implementation of biosecurity measures can affect the payment of compensation (max. 32000 chars)

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej (...) przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Additional comment:

Jeśli jednak posiadacz zwierząt nie zastosował się do obowiązków nałożonych przez organ Inspekcji Weterynaryjnej lub wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę, o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę - odszkodowanie nie przysługuje.

Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Odszkodowania wypłacane są hodowcom niezwłocznie w miarę dostępności środków budżetowych. Nie ma powiązania pomiędzy czasem uboju/zabicia, a odszkodowaniem. Natomiast w przypadku nie zastosowania zasad bioasekuracji organ Inspekcji Weterynaryjnej może odmówić wypłaty odszkodowania.

17. Please describe the official procedure to test, after the depopulation of an infected flock, the **efficacy of the disinfection** of a poultry house (numbers of samples, number of tests, samples taken, etc...)

Breeding flocks of Turkeys

(max. 32000 chars):

Przed ponownym umieszczeniem indyków w budynkach inwentarskich powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z podłóża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z naroży badanego pomieszczenia na wysokości 1 m od poziomu podłogi – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia, przy czym każdy wymaz pobiera się z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo urządzeń służących do karmienia – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe pobrane z systemu wentylacyjnego, przy czym każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą;
- 5) 2 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych pięciu metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku Salmonella, koszty pobrania kolejnych próbek na badanie skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, dojazdu do zakładu drobiu oraz do laboratorium, jak również badań laboratoryjnych próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę.

B. General information

1. Structure and organisation of the **Competent Authorities** (from the central CA to the local CAs)

Short description and/or reference to a document presenting this description (max. 32000 chars):

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii i powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306). Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Breeding flocks of Turkeys

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z jednostkami samorządu terytorialnego.

Nadzór nad działalnością Inspekcji Weterynaryjnej oraz Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach w ramach, którego funkcjonuje krajowe laboratorium referencyjne ds. salmonelloz, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

2. Legal basis for the implementation of the programme

(max. 32000 chars) :

- 1) ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2160/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 3) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu;
- 4) rozporządzenie nr 1190/2012.
- 5) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j.Dz.U. z 2021 r. poz. 306).

3. Give a short summary of the outcome of the **monitoring of the target *Salmonella serovars* (SE, ST)** implemented in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC (evolution of the prevalence values based on the monitoring of animal populations or subpopulations or of the food chain).

(max. 32000 chars) :

W latach 2006-2007 przeprowadzono badania podstawowe nad występowaniem pałeczek Salmonella w stadach indyków rzeźnych i hodowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli u indyków prowadzonego w państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 272 z 03.10.2006, str. 22). Odsetek stad zakażonych indyków rzeźnych wyniósł 24%, natomiast w stadach indyków hodowlanych pałeczek Salmonella nie wykryto. Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi dochodzi najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m.in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Rzeczypospolitej Polskiej są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na jego stronie internetowej w postaci meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach. Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania

Breeding flocks of Turkeys

niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych”. Wyniki realizacji programu przedstawiono w tabeli 2.

W latach 2020 - 2022 program ten był prowadzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych” na lata 2020-2022 (Dz. U. z 2020 r. poz. 188).

Należy zauważyć, że poziom prewalencji w stadach indyków hodowlanych od lat wynosi 0%.

4. System for the registration of holdings and identification of flocks

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

Zgodnie z rozdziałem 1 część I lit. B ust. 6 i 7 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych w zakładzie hodowli zarodkowej, zakładzie reprodukcyjnym oraz zakładzie odchowu drobiu prowadzi się dokumentację dotyczącą każdego stada. Powyższą dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1977) jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to właściciele tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej dotyczącej wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).

Dokumenty te lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez 5 lat od dnia dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi

Breeding flocks of Turkeys

weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. Nr 200, poz. 1236).

Świadectwa zdrowia:

Przesyłki do rzeźni indyków ze stada hodowlanego, które poddano badaniu przebojowemu na terenie gospodarstwa w tym indyków hodowlanych ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem zaopatrzuje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE.

W punkcie 4 świadectwa zdrowia, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku Salmonella;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku Salmonella;
- 3) stwierdzony serotyp Salmonella lub odpowiednią informację:
  - a) badanie dało wynik ujemny lub
  - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii lub
  - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Dokumenty, w które zaopatrzuje się indyki i jaja wylęgowe w handlu oraz w obrocie z państwami trzecimi: W handlu, jak również w obrocie, dokumenty są wystawiane zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);

- 1) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 379);
- 3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1, z późn. zm.);
- 4) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 260);
- 5) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1161);
- 6) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia

Breeding flocks of Turkeys

2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państwa trzeciego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi do państwa trzeciego, wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

Inne środki podejmowane w celu zapewnienia identyfikacji indyków

W celu zapewnienia identyfikacji indyków hodowlanych przemieszczanych na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

5. System to monitor the implementation of the programme.

(max. 32000 chars):

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Sprawozdanie z realizacji programu przygotowywane jest co roku przez powiatowych lekarzy weterynarii z poziomu powiatu, następnie sprawozdania są weryfikowane z poziomu województwa i przekazywane do Głównego Lekarza Weterynarii. Główny Lekarz Weterynarii analizuje przekazane sprawozdania i przygotowuje sprawozdanie z realizacji programów na poziomie centralnym.

Sprawozdania z realizacji programu obejmują w odniesieniu do stad hodowlanych indyków:

1. dane o stadach: weterynaryjny numer identyfikacyjny, rodzaj stada, jednorazowa obsada kurnika, liczba stad w okresie odchowu, liczba stad w okresie produkcji, liczba ptaków w stadach, liczba stad

Breeding flocks of Turkeys

objętych programem w których pobrano próbki właścicielskie/urzędowe, liczba wizyt PLW w celu próbkobrania, liczba wizyt PLW w celu pobrania prób urzędowych z podejrzenia, liczba wizyt PLW w celu pobrania prób na skuteczność odkażania

2. dane o badaniach: niepowtarzalny numer stada, liczba ptaków w stadzie, etap produkcji, etap produkcji, informacja o szczepieniach p. Salmonella, typ próbki, data próbkobrania, wiek stada w chwili badania rodzaj materiału do badań, nazwa laboratorium, liczba próbek przekazanych do badania, wynik badania, stwierdzony serotyp, w przypadku stad zakażonych: liczba ptaków zabitych/ubitych, liczba jaj zniszczonych, weterynaryjny numer identyfikacyjny rzeźni lub zakładu utylizacyjnego, data wysyłki do rzeźni lub przekazania ptaków do utylizacji

3. dane o wynikach przeprowadzonego odkażania i dezynfekcji kurników: niepowtarzalny numer stada, data próbkobrania, liczba pobranych próbek, nazwa laboratorium, wynik badania.

W Polsce planowane jest uruchomienie bazy on-line danych wyników badań od połowy 2022 r.

Breeding flocks of Turkeys

C. Targets

1 Targets related to flocks official monitoring

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2023

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Breeding flocks of Turkeys	358
Serotyping	Breeding flocks of Turkeys	2
Antimicrobial detection test	Breeding flocks of Turkeys	1
Test for verification of the efficacy of disinfection	Breeding flocks of Turkeys	5

1.2 Targets on official sampling of flocks for year :

2023

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	42	178
No of flocks in the programme	42	178
No of flocks planned to be checked (b)	0	178
No of flock visits to take official samples (c)	0	179
No of official samples taken	0	358
Target serovars (d)	SE + ST	SE + ST
Possible No of flocks infected by target serovars	0	1
Possible No of flocks to be depopulated	0	1
Total No of birds to be slaughtered/culled	0	2 675
Total No of eggs to be destroyed	Text	8 025
Total No of eggs to be heat treated	Text	0

Breeding flocks of Turkeys

- (a) Including eligible and non eligible flocks
- (b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.
- (c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.
- (d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST
Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

2.1 *Targets on vaccination for year :* **2023**

Type of the test (description)	Target on vaccination
Number of flocks in the Salmonella programme	0
Number of flocks expected to be vaccinated	0
Number of birds expected to be vaccinated	0
Number of doses expected to be administered	0

Breeding flocks of Turkeys

E. Financial information

1. Identification of the implementing entities - financial circuits/flows

Identify and describe the entities which will be in charge of implementing the eligible measures planned in this programme which costs will constitute the reimbursement/payment claim to the EU. Describe the financial flows/circuits followed.

Each of the following paragraphs (from a to e) shall be filled out if EU cofinancing is requested for the related measure.

a) Implementing entities - **sampling**: who perform the official sampling? Who pays? (e.g. authorised private vets perform the sampling and are paid by the regional veterinary services (state budget); sampling equipment is provided by the private laboratory testing the samples which includes the price in the invoice which is paid by the local state veterinary services (state budget))

Próbki urzędowe są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji, może wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji m. in. do pobierania próbek do badań. Wykonywanie czynności, o których mowa powyżej, następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii umowy określającej m. in. zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności.

Lekarzom weterynarii i innym osobom niebędącym pracownikami Inspekcji, wykonującym czynności związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa. Dysponentami środków budżetowych są:

Breeding flocks of Turkeys

- minister właściwy ds. rolnictwa, jako dysponent I stopnia - główny w stosunku do Głównego Inspektoratu Weterynarii;
- Główny Lekarz Weterynarii (dyrektor Generalny GIW)
  - jako dysponent II stopnia w stosunku do 11 granicznych lekarzy weterynarii (dysponenci III stopnia),
  - jako dysponent III stopnia w stosunku do środków finansowych, jakie otrzymuje na funkcjonowanie Głównego Inspektoratu Weterynarii;
- Wojewodowie, jako dysponenci I stopnia - główni w stosunku do wojewódzkich lekarzy weterynarii;
- wojewódzcy lekarze weterynarii:
  - jako dysponenci II stopnia w stosunku do powiatowych lekarzy weterynarii,
  - jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie wojewódzkich inspektoratów weterynarii;
- powiatowi lekarze weterynarii jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii.

Stopnie, o których mowa wyżej (I, II, III) wskazują podległość, w tym finansową poszczególnych dysponentów.

b) Implementing entities - **testing**: who performs the testing of the official samples? Who pays?
(e.g. regional public laboratories perform the testing of official samples and costs related to this testing are entirely paid by the state budget)

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (zakłady higieny weterynaryjnej wchodzące w skład wojewódzkich inspektoratów weterynarii). Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa, co zostało opisane w pkt E.1.a.

c) Implementing entities - **compensation**: who performs the compensation? Who pays?
(e.g. compensation is paid by the central level of the state veterinary services,
or compensation is paid by an insurance fund fed by compulsory farmers contribution)

Breeding flocks of Turkeys

Odszkodowanie przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia ze środków budżetu państwa.

Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców. W przypadku zwierzęcia poddanego ubojowi, którego mięso jest zdatne do spożycia przez ludzi, odszkodowanie pomniejsza się o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i ubocznych produktów zwierzęcych pozyskanych od tego zwierzęcia.

Decyzja w sprawie odszkodowania jest wydawana przez powiatowego lekarza weterynarii i jest ona ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa., co zostało opisane w pkt E.1.a.

d) Implementing entities - **vaccination**: who provides the vaccine and who performs the vaccination? Who pays the vaccine? Who pays the vaccinator?

(e.g. farmers buy their vaccine to the private vets, send the paid invoices to the local state veterinary services which reimburse the farmers of the full amount and the vaccinator is paid by the regional state veterinary services)

Szczepienia stad drobiu przeciwko Salmonella są dobrowolne i przeprowadzane na koszt hodowcy drobiu.

e) Implementing entities - **other essential measures**: who implement this measure? Who provide the equipment/service? Who pays?

Podmiotowi, który poniósł koszty m.in. związane z zabiciem zwierząt, zgodnie z art. 49 ust. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot faktycznie poniesionych wydatków. Zwrot faktycznie poniesionych wydatków jest wypłacany przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa, co zostało opisane w pkt E.1.a.

Breeding flocks of Turkeys

2. Source of funding of eligible measures

All eligible measures for which cofinancing is requested and reimbursement will be claimed are financed by public funds.

yes

no

3. Additional measures in exceptional and justified cases

In the "*Guidelines for the Union co-funded veterinary programmes*", it is indicated that in exceptional and duly justified cases, additional necessary measures can be proposed by the Member States in their application.

If you introduced these type of measures in this programme, for each of them, please provide detailed technical justification and also justification of their cost:

Additional information:

W części D.1.5 uwzględniono wszelkie inne koszty, które są ponoszone przez Polskę w związku z likwidacją stad zakażonych Salmonella. Koszty te jednak nie podlegają współfinansowaniu z UE za wyjątkiem kosztów zabicia indyków. Dlatego przedłożony program nie wymaga korekty w tym zakresie.

Breeding flocks of Turkeys

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, xlsx, doc, docx, ppt, pptx, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Only use letters from a-z and numbers from 1-10 in the attachment names, otherwise the submission of the data will not work.

List of all attachments

		Attachment name	File will be saved as (only a-z and 0-9 and - _):	File size
			Total size of attachments :	